

Reliģiskās brīvības apdraudēšana

tēmas

- ▶ Uzmākšanās aizlieguma noteikums apdraud vārda brīvību
- ▶ Romas Katoļu baznīcai liegta iespēja iesaistīties adopcijā
- ▶ Kristīgajai ticībai piederīgus audzūvecākus piespiež parakstīt geju uzsaukumu
- ▶ Fotografū iesūdz tiesā par atteikšanos fotografēt lezbiešu kāzas
- ▶ Daudzas citas tēmas...

Eiropas Savienība ierosina pieņemt direktīvu, ar kuru tiktu aizliegts diskriminēt preču pārdevējus vai pakalpojumu sniedzējus, piemēram, dzimumorientācijas vai reliģiskās piederības dēļ.

Līdzīgi tiesību akti Apvienotajā Karalistē (AK) un citās valstīs ir būtiski ierobežojuši reliģisko brīvību no izslēguši kristietību no publiskās telpas (piemērus skat. bukletā).

Šī direktīva nozīmē, ka „homoseksuāli orientēto tiesības” un laicīgās pasaules vērtības noteiks, kā kristiešu organizācijām būtu jānodrošina pakalpojumi un precēs sabiedrībai.

Ievērojot direktīvu, kristietim, kuram pieder viesu nams, būtu jāizirē divvietīga istaba homoseksuālam pārim.

Bet pilsētas dome varētu atteikt finansējumu kristiešu kopienas projektam, jo to varētu uzskatīt par reliģiju vienlīdzības pārkāpumu.

Direktīvā iekļautais „uzmākšanās” aizliegums var ietekmēt arī to, kā kristieši pauž savu reliģisko pārliecību, sniedzot precēs un pakalpojumus.

Šis buklets palīdzēs izprast problēmjautājumus un palīdzēs saprast, ko jūs varat darīt, lai saglabātu savu reliģisko brīvību.

Pašreizējais ES direktīvas statuss

Pašlaik direktīva ir sagatavota projekta formā.

Tās oficiālais nosaukums ir “Priekšlikums Padomes direktīva par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas” (COM (2008) 426).¹ Eiropas Komisija to publicēja jūlijā.

Priekšlikuma darbības jomu ietekmēja Eiropas Parlaments, kas maijā izdeva rezolūciju atgādinot Komisijai par tās apņemšanos izstrādāt vispārēju direktīvu, kas ietvertu invaliditātes, vecuma, reliģijas vai pārliecības un dzimumorientācijas jautājumus.²

Direktīva var iegūt likuma statusu tikai tad, ja visas dalībvalstis pauž piekrišanu ES Padomes sanāksmē. Lai gan priekšlikuma

pieņemšanas vai noraidīšanas pilnvaras pieder Padomei, pirms balsojuma par Komisijas priekšlikumu tai ir jākonsultējas ar Eiropas Parlamentu un jāņem vērā tā atzinums.

Ierosināto direktīvu pašlaik izskata Parlamenta pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja. Kad komiteja iesniegs ziņojumu ar analīzi un grozījumu ieteikumiem, Parlamenta locekļi balsos par tās secinājumiem un Padome var sākt apsvērt, vai direktīvu pieņemt, grozīt vai noraidīt. Plānots, ka tas notiks 2009. gada sākumā.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:DKEY=473800:LV:NOT>

² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0212+0+DOC+XML+V0//LV>

Uzmākšanās aizliegums apdraud vārda brīvību

ES direktīva ietver uzmākšanās aizliegumu četrās jomās: reliģija vai pārliecība, invaliditāte, vecums un dzimumorientācija. Uzmākšanās aizliegums ir viens no satraucošākajiem ierosinātā tiesību akta aspektiem.

Direktīvā definēts, ka uzmākšanās notiek, kad kāds aizskar citas personas cieņu un tai rada iebiedējošu, naidīgu, pazemojošu vai aizvainojošu vidi. .

Šī definīcija var kļūt par būtisku draudu vārda brīvībai un reliģiskajai brīvībai.

Direktīva nosaka minimālās prasības, tātad katra valsts pēc savas izvēles var papildināt direktīvas redakciju.

AK valdība noteica ievērojami augstākas prasības, ieviešot

citu direktīvu, kas skāra uzmākšanās jautājumus.

2000. gada Nodarbinātības direktīvu AK valdība ieviesa, nosakot vēl izplūdušu uzmākšanās definīciju. Tā aizstāja būtisko vārdu "un" ar "vai".

Vienlaikus tā noteica prasību īpašu uzmanību pievērst iespējamā

upura viedoklim. Tā ir subjektīva prasība, kas Nodarbinātības direktīvā nav ietverta.

Līdz ar to gadījumā, ja persona pauž uzskatu, ka viņam tikusi radīta aizskaroša vide, tas ir pietiekams pamats uzmākšanās fakta konstatēšanai neatkarīgi no iespējamās vainīgās personas nodoma.

Ja kāds var izvairīties no prasību saistībā ar uzmākšanās tikai tāpēc, ka šī persona ir jutusies aizskarta, tiek būtiski apdraudēta vārda brīvība un reliģijas brīvība.

Ja jaunā direktīva tiks ieviesta esošajā redakcijā, pārāk centīga direktīvas piemērošana apdraudēs vienes ES dalībvalstis.

AK parlaments brīdina par uzmākšanās aizlieguma noteikumiem

Kad AK valdība Ziemeļīrijā ieviesa noteikumus, ar kuriem tika aizliegta preču un pakalpojumu

sniedzēju diskriminācija dzimumorientācijas dēļ, ierosinātajos tiesību aktos bija ietverts uzmākšanās aizliegums.

Uzmākšanās jēdziena definīciju izskatīja AK parlamenta cilvēktiesību komiteja un puda bažas, ka tā ir pārāk plaša un neskaidra. Komiteja norādīja uz risku, ka tā nebūs savienojama ar vārda brīvības principu, ko nosaka Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10. pants, un domas, apziņas un reliģijas brīvības principu, ko nosaka 9. pants.

"Iespējamā vārda brīvība ierobežošana izriet no fakta, ka cilvēkiem var likties, ka ir

ierobežotas viņu izteikšanās iespējas, baidoties, ka kāda persona to uzskatīs par cieņas aizskārumu vai par aizskarošas vides radīšanu. Iespējamā iejaukšanās reliģijas un pārliecības brīvībā izriet no fakta, ka nopietnas doktrināras pārliecības skaidrojumos kāds var saskatīt cieņas aizskārumu vai aizvainojošas vides radīšanu."

Tiesību akti tika apstrīdēti AK Augstākajā tiesā, un tiesnesis noraidīja uzmākšanās aizlieguma noteikumu, noraidījuma pamatojumā ietverot arī bažas par vārda brīvību un reliģijas brīvību.

Geji iesūdz tiesā kristiešu atpūtas nometni

Viktorijas (Austrālījā) likumi, kas ir līdzīgi ierosinātajai direktīvai, neseno noveda pie situācijas, kad kristīgi atpūtas vietas īpašnieki, tika iesūdzēti tiesā pēc tam, kad viņi bija atteikušies atļaut geju jauniešu grupai organizēt nometni savā teritorijā. Īpašnieki norādīja, ka tas būtu pretrunā ar viņu pārliecību.

Kristīgajai ticībai piederīgu audžuvecākus piespiež parakstīt geju uzsaukumu

AK likumi, kas ir līdzīgi ierosinātajai direktīvai, deva iespēju pašvaldības padomei piespiest kristīgus audžuvecākus parakstīt uzsaukumu geju tiesību atbalstam. Materika (Matherick) kungs ar kundzi ir audžuvecāki bērniem jau sešus gadus.

Romas Katoļu baznīcai liedz iespēja iesaistīties adopcijā

Līdzīgi AK likumi piespieda piecas ar reliģiju saistītas adopcijas aģentūras pārtraukt jebkādu sadarbību ar Romas Katoļu baznīcu, bet viena aģentūra tika slēgta.

Šīs aģentūras vēsturiski veidoja nozīmīgu adopcijas pakalpojumu atzaru, nereti risinot sarežģītus gadījumus, kad mājas bija jāatrod vecākiem bērniem.

AK likumu izskatīšanas laikā ar Romas Katoļu baznīcu saistītās aģentūras prasīja noteikt izņēmumu, lai savā darbā varētu saglabāt reliģiskos principus (ētosu). Tomēr valdība atteicās pieļaut šādu izņēmumu. Tieši pretēji – aģentūrām tika izvirzīta prasība līdz 2008. gada beigām nodrošināt atbilstību jaunajiem noteikumiem.

Vismaz viena no aģentūrām gatavojas nostāties pret šiem AK likumiem, atļaujot bērnu

adopciju tikai precētiem heteroseksuāliem pāriem, liedz ar to uzņemties tiesvedības sākšanas risku.

Komisijas paskaidrojuma memorandā norādīts, ka direktīvā nebūs noteikta prasību visām dalībvalstīm mainīt pašreizējos likumus un praksi tādās jomās kā adopcija. Tomēr šis memorands nav juridiski saistošs. Būtiska ir Eiropas Kopienas Tiesas (EKT) interpretācija. Nav skaidrs, kāda tā būs, jo direktīvā adopcija nav minēta. Klasisks piemērs tam, ko saistībā ar kādu direktīvu spēj paveikt EKT, ir neseno Maruko lieta. Tiesa izmantoja vispārīgus principus, lai paplašinātu direktīvas noteikumu izpratni tādā veidā, kas bija tiešā pretrunā ar direktīvas sākotnējo jēgu.¹

¹ Maruko v Versorgungsanstalt der Deutschen Bühnen [2008] 2 C.M.L.R. 32

Fotogrāfu iesūdz par atteikšanos fotografēt „lezbiešu kāzas”

Lezbiešu pāris lūdza kādai kristīgajai ticībai piederīgai fotogrāfei Ņūmeksikā (ASV) fotografēt viņu „laulību ceremoniju”.

Viņa atteicās to darīt reliģiskās pārliecības dēļ attiecībā uz homoseksualitāti. Abas sievietes iesūdzēja viņu tiesā, pamatojoties uz likumiem, kas ir līdzīgi ES direktīvai.

Tika norādīts, ka Elaines Hugueninas (Elaine Huguenin) rīcība ir uzskatāma par diskrimināciju saskaņā ar dzimumorientācijas tiesību normām, par ko viņai tika noteikts vairāk nekā 6 000 ASV dolāru liels sods. Tas

Elaine Huguenin

notika neraugoties uz to, ka viendzimuma partneru „laulības” un civilattiecības Ņūmeksikā nav likumīgas.

Kad AK tika ierosināts pieņemt līdzīgus tiesību aktus, kristieši brīdināja, ka var rasties analogiskas situācijas. Tādi paši draudi kristiešiem visā Eiropā izriet no ierosinātās direktīvas.

Reliģiju „vienlīdzības” likumus izmanto pret kristiešiem

Pašvaldību padomes

Pašvaldību padomes un varas iestādes ir izmantojušas reliģiskās diskriminācijas aizlieguma likumus kā atrunu, lai izslēgtu jebkādas publiskas atsauces uz kristietību, aizstājot to ar politkorektākām tēmām.

Reliģiju „vienlīdzības” likumi rosināja dažas padomes izbeigt vairāk nekā simts gadu vecu tradīciju – rīta lūgšanu tikšanās.

2005. gada jūnijā Torbejas (Torbay) padome noņēma koka krustu no krematorijas kapelas sienas un pārdēvēja ēku par „ceremoniju zāli”.

Baznīcas

Hinduistu grupa ir draudējusi sākt tiesvedību pret divām baznīcām, kas nav ļāvušas savās telpās organizēt jogas nodarbības.

Garīdzniecības pārstāvji paskaidroja, ka viņi jomu uzskata par kristīgajai ticībai nepiederīgu un ka tā ir pretrunā ar viņu reliģisko pārliecību. Tikmēr hinduistu grupa šīs baznīcas nodēvējusi par “fanātiskām”. Viņi norāda, ka abu garīdznieku rīcība pārkāpj t.s. vienlīdzības tiesību normas (kas ir līdzīgas ierosinātajai direktīvai) un ka viņi ir uzdevuši saviem juristiem izmeklēt šo lietu.

Ziemassvētki

Arī Ziemassvētku ceremonijas ietekmē reliģiju vienlīdzības noteikumi, kas ir līdzīgi ierosinātajai direktīvai. Pašvaldību padomes ir norādījušas darbiniekiem, ka viņi nedrīkst viens otram sūtīt Ziemassvētku apsveikumus, bet baznīcām ir aizliegts reklamēt savus Ziemassvētku dievkalpojumus, ja tas aizskar citu reliģiju pārstāvjus.

Jēdziens „Ziemassvētku gaismas” ir aizstāts ar “svētku dekorācijas”, bet dažas padomes pat mēģināja Ziemassvētku vietā izmantot citu nosaukumu, piemēram, “Winterval” (kas politkorektā veidā apzīmē ziemā notiekošo svētku ciklu).

Labdarības organizācijas

Kāda bezpajumtnieku patversme, kuru vada kristieši, tika informēta par risku zaudēt ievērojamu valsts finansējuma daļu, jo tā esot „pārāk kristīgi orientēta”.

Pašvaldības padome uzdeva pārtraukt pateicības lūgšanu pirms maltītēm un norādīja, ka Bībeles būtu jānoņem no galdiem, ja kādu kristīgajai ticībai nepiederīgu patversmes apmeklēju tas aizskar.

Kristieši, kas vada patversmi, paskaidroja, ka viņiem nāksies pārtraukt darbu, ja viņi tajā nevar saglabāt kristīgos principus (ētos).

Esi informēts, esi pieejams

Ir būtiski, lai kristieši sekotu jaunumiem saistībā ar šo direktīvu. Kristiešu institūts aktīvi strādā, lai aizsargātu reliģijas brīvību. Šajā laikā būs izšķiroši brīži, kad kristiešiem būs jārikojas. Lūdzu, sazinieties ar mums, un mēs sniegsim informāciju par kampaņu un jūsu iespējām palīdzēt.

 www.christian.org.uk

 info@christian.org.uk

 +44 191 281 5664